

'ROKEN IN HET JEUGDHUIS'

Mag je volgens de wet roken in het jeugdhuis?

Nee. Volgens de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid is het verboden te roken in een jeugdhuis. De overheidsdienst baseert zich op drie relevante Koninklijke Besluiten (KB) die het roken in openbare plaatsen verbieden (KB 15 mei 1990, KB 13 december 2005 en KB 6 juli 2006) en de wet van 28 december 1983 over de vergunning voor het verstrekken van sterke drank. Het KB van 1990 voorziet een rookverbod in plaatsen die toegankelijk zijn voor het publiek, met uitzonderingen voor de horeca. Het KB van 2005 en de wijziging in juli 2006 voorzien een striktere interpretatie van doelgroep, plaatsen en definities.

Wat is een openbare plaats?

Een openbare plaats (of een 'gesloten plaatsen die voor het publiek toegankelijk is') is een "plaats waarvan de toegang niet beperkt is tot de gezinssfeer". Culturele centra, winkels, sportinfrastructuur, ziekenhuizen, parochiezalen, hotels,... én ook jeugdhuisen zijn dus openbare plaatsen.

Horeca

Er is een **uitzonderingsmaatregel** voor **drankgelegenheden**. Zij vallen niet onder het rookverbod, maar moeten wel voldoen aan de maatregelen uit het KB van 15 mei 1990. Een drankgelegenheid is een "horeca-richting waar de belangrijkste en permanente activiteit eruit bestaat dranken, waaronder dranken met ethylalcohol, aan te bieden voor consumptie ter plaatse, zonder dat het aanbieden van die dranken moet samenhangen met de consumptie van een bereide maaltijd". De cafés zijn hiervan een duidelijk voorbeeld.

Worden jeugdhuisen dan niet aanzien als drankgelegenheden?

Nee, in de definitie van een drankgelegenheid vallen drie voorwaarden op:

- "**belangrijkste** activiteit",
- "**permanente** activiteit"
- "dranken met **ethylalcohol**".

Drie voorwaarden waarvan met zekerheid gezegd kan worden dat ze niet voor jeugdhuisen geldig zijn.

Belangrijkste activiteit

Op het eerste zicht zou je zeggen dat het bieden van dranken de belangrijkste activiteit is. De toeg heeft een centrale plaats in het jeugdhuis, de ontmoetingsruimte is de plaats waar je het eerste passeert, uit de boekhouding zal blijken dat de meeste inkomsten gehaald worden uit de drankverkoop.

Maar zo eenvoudig is het niet. Het bieden van dranken is wel een belangrijk middel om je werking uit te bouwen, maar er is meer dan dat. **De drankverkoop is in een jeugdhuis niet de doelstelling op zich.** Wel het vormen van een thuis, het geven van kansen, het bieden van experimenteeruimte, en voorzien van een activiteitenaanbod.

Permanente activiteit

Dit betekent concreet dat er in de ontmoetingsruimte **altijd** drank geschonken wordt. Tijdens de klassieke openingsmomenten zal dat ook wel zo zijn. Maar diezelfde ontmoetingsruimte wordt in veel gevallen ook gebruikt voor andere activiteiten: vergaderingen, workshops, vormingsactiviteiten, film, Grabbelpas, tienerwerkingen, spelnamiddagen, repetities van toneelverenigingen,... Activiteiten van het jeugdhuis zelf maar evengoed door bevriende verenigingen. **In deze jeugdhuisen is de drankverkoop bijgevolg geen permanente activiteit meer.**

Sterke drank

Voor het schenken van dranken met ethylalcohol (sterke dranken) heb je een permanente sterkedrankvergunning nodig. Jeugdhuisen kunnen in principe deze vergunning niet krijgen. In artikel 9 van de 'Wet betreffende de vergunning voor het verstrekken van sterke drank' van 28 december 1983 staat immers dat: ... *alsmede in lokaliteiten waar uitsluitend of hoofdzakelijk groeperingen van minderjarigen bijeenkomen, is het verboden een drankgelegenheid in te richten waar sterke dranken worden verstrekt, zelfs gratis. Dit verbod geldt niet voor occasionele drankgelegenheden.*

In jeugdhuisen waar het doelpubliek hoofdzakelijk uit minderjarigen bestaat, mag er niet permanent sterke drank geschonken worden. De bevoegdheid voor het toekennen of weigeren van zo'n vergunning ligt bij de gemeente.

En wat als de gemeente ons toch een sterkedrankvergunning aflevert?

De inspectie van de federale overheid aanvaardt het beschikken van deze vergunning niet als een mogelijkheid om toch te mogen roken. Deze mogelijke uitzondering, die voor verschillende interpretaties vatbaar was, heeft in het najaar 2006 en 2007 voor veel verwarring bij jeugdhuisen gezorgd. Uit meerdere inspecties en richtlijnen van hogere overheden blijkt echter overduidelijk dat het beschikken over deze vergunning in jeugdhuisen niet aanvaard wordt om het rookverbod niet toe te passen. Volksgezondheid beschouwt jeugdhuisen niet als horeca-inrichting. Dat blijkt uit de officiële communicatie die Formaat ontving en die ook jeugdhuisen en jeugddiensten als antwoord van de overheid kregen.

Conclusie

Rekening houdende met

- het gegeven dat het schenken van drank niet de belangrijkste taak is,
- het feit dat de ontmoetingsruimte voor meer gebruikt wordt dan enkel het schenken van drank,
- de officiële communicatie dat een sterkedrankvergunning geen reden tot uitzondering,
- de vaststelling dat de drie voorwaarden in jeugdhuisen in ieder geval nooit samen vervuld kunnen worden

kunnen we concluderen dat de rookwet van 2005 **geen uitzonderingen** toelaat voor jeugdhuisen.

In jeugdhuisen geldt dus een totaal rookverbod. De ontmoetingsruimte, alsook de rest van je jeugdhuis, moeten volledig rookvrij zijn.

Je jeugdhuis moet de nodige stappen ondernemen om aan het rookverbod te voldoen: het zichtbaar ophangen van de nodige pictogrammen, verwijderen van een sigarettenautomaat, weghalen van de asbakken, het goede voorbeeld geven (tappers en medewerkers) ...

Inspectie & Sancties

Controle op de naleving van deze wet, en het uitschrijven van boetes, gebeurt door regionale inspecteurs die verbonden zijn aan de administratieve dienst van het ministerie van Volksgezondheid. Het zijn deze inspecteurs die moeten toezien op de correcte naleving van de wet. Zij stellen dus vast of het jeugdhuis in overtreding is en zij bepalen welke sancties er genomen worden bij een overtreding: een waarschuwing, een proces verbaal,...

Er is uiteraard sprake van een overtreding als er gerookt wordt in een jeugdhuis waar dat niet mag. Ook het niet nemen van de nodige maatregelen om het rookverbod na te leven, kan als een overtreding beschouwd worden.

De boetes op het niet naleven van de verplichtingen variëren tussen de € 150 en € 1600. De website van volksgezondheid formuleert duidelijk: er zijn boetes voorzien voor de personen die weigeren om het rookverbod na te leven; zowel voor de **gebruikers** zelf als voor de **uitbaters** van de publieke plaats.

Gezien het om regionale inspecteurs gaat, kan het voorkomen dat bijvoorbeeld de inspecteur van regio Brugge anders handelt dan die van regio Leuven. Dat is de bevoegdheid van de inspecteurs zelf. De inspecteurs handelen per regio, wat wil zeggen dat zij sectoroverschrijdend werken. Als je als jeugdhuis een inspecteur over de vloer krijgt, betekent dit dat zij in een bepaalde regio verschillende locaties aan het inspecteren zijn. Ook cafés, culturele centra, sporthallen,... mogen dan een bezoekje verwachten. Als jeugdhuissector worden we dus zeker niet gevisieerd.